

Třešeň na Žitné (březen 2014).

Památný strom Třešeň na Žitné

Hana Kožíšková, AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les

V únoru letošního roku byl v chráněné krajinné oblasti Slavkovský les vyhlášen nový památný strom. Je již 37. v pořadí a zároveň se jedná o vůbec první ovocný strom, který v naší CHKO takto chráníme.

Památné stromy by měly být opravdu jedinečné, aby statut památného stromu neztratil na své mimořádnosti a měly by být vyhlášovány s rozvahou. Nejde tu však pouze o stromy s výjimečnými rozměry, ale také o stromy, které nás upoutají nějakou vzácností, magií, zajímavým příběhem, či připomínají historickou událost.

Památný strom „Třešeň na Žitné“ je třešeň ptačí (*Prunus avium*) s výškou 8 m a obvodem kmene 210 cm. Možná Vás tyto rozměry překvapí, nejsou nijak obrovské. Tato třešeň je ovšem jedinečná svým vzhledem, který nám může připomínat přerostlou bonsaj nebo

esovitě prohnutého obřího ještěra či hada – zvláště, když se vynoří z oparu na kopci za častých mlh, jež v místě jejího růstu panují. A zajímavý je strom i díky místu, kde se nachází.

Tato pozoruhodná třešeň má vývrtkovitě stočený kmen, který je přibližně ve dvou metrech ohnut do oblouku a dotýká se země. První kosterní větve se odděluje od kmene ve výšce 120 cm a další tři rostou vzhůru v místě, kde se kmen opět dotýká země. Z toho důvodu je koruna rozložitá, deštníkového tvaru. Netypickou podobu třešeň pravděpodobně získala díky působení drsného podnebí v otevřené krajině ve výšce téměř 800 metrů nad mořem, kde ji tvaroval vítr a mohutná sněhová pokrývka. Dokladem tvrdých povětrnostních podmínek jsou také četné mrazové trhliny na kmeni stromu.

Památná třešeň roste na místě bývalé obce Žitná, původně německy Rockendorf. Obec Žitná se po druhé světové válce stala součástí vojenského prostoru a byla kompletně zničena. V současné době nám ji připomíná pouze pomník padlým v první světové válce, informační tabule, zbytky kamenů v pastvinách po bývalých domech a několik osamělých stromů, jež pamatují bývalé obyvatele. Nově vyhlášená památná třešeň je tak i dokladem a připomínkou zániku obce. Můžeme si jen představovat, jakých lidských osudů se mohla stát svědkem.

Bohužel v době psaní tohoto článku nevíme, zda se jedná o planou třešeň, nebo zda jde o nějakou odrůdovou formu třešně. V případě, že by se nám podařilo zjistit odrůdu třešně, tedy i důkaz záměrného vysazení, byla by to vskutku připomínka života na Žitné.

Pan Petr Potůček, majitel pozemků na Žitné, mi vyprávěl, že když si člověk ráno přivstane, může vidět, jak prochází obloukem tvořeným ohnutým kmenem paprsky vycházejícího slunce. Myslím, že jednou si určitě přivstanu, abych si na vlastní kůži mohl prožít tento kouzelný okamžik. ■

Třešeň na Žitné v dubnu 2020.
Všechny fotografie Přemysl Tájek.

